

Інноваційні технології в управлінській діяльності та навчально-виховному процесі

Випускна робота
слухача курсів підвищення кваліфікації
Паньків Світлани Степанівни
заступника директора з НВР,
вчителя хімії
Ланівської СЗОШ I-III ступенів
Стрийського району

2021

Зміст

ВСТУП..... 2

**I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗНЗ**

..... 3 - 6

**II. ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ
ЗАКЛАДОМ..... 7**

-13

**III. ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА
УРОКАХ ХІМІЇ..... 14-19**

ВИСНОВОК..... 20-21

ЛІТЕРАТУРА..... 22

ДОДАТКИ.....23-26

ВСТУП.

Інноваційна педагогічна діяльність як особливий вид творчої діяльності спрямована на оновлення системи освіти. Вона є результатом активності людини не стільки у пристосуванні до зовнішнього середовища, скільки у зміні його відповідно до особистих і суспільних потреб та інтересів.

Поетапне входження України до світового простору, інноваційні процеси в освіті виявили наявність істотних суперечностей між потребами часу та реальним упровадженням нових інноваційних технологій в управління освітніми навчальними закладами.

Впровадження нових інноваційних та інформаційних технологій і злагоджена робота команди на чолі з лідером (керівником освітнього навчальною закладу) дає змогу високоефективно керувати освітнім закладом, використовуючи в його роботі інноваційні підходи, а це, у свою чергу, зробить його конкурентоспроможним на ринку освітніх послуг.

Розвиток інноваційних процесів у освіті на сучасному етапі є об'єктивною закономірністю, що зумовлюється: інтенсивним розвитком інформаційних технологій у всіх сферах людського буття; оновленням змісту філософії сучасної освіти, центром якої став загальнолюдський цілісний аспект; гуманістично зорієнтованим характером взаємодії учасників навчально-виховного процесу; необхідністю підвищення рівня активності та відповідальності педагога за власну професійну діяльність, спрямовану на формування творчої особистості вихованця, готовності до сприйняття та активної діяльності у нових соціально-економічних умовах. У зв'язку з цим винятково важливого значення набуває інноваційна діяльність педагога

Важливою складовою, що сприяє переходу освіти на сучасний, більш цивілізований рівень, який відповідає суспільно-політичним потребам держави та споживачів освітніх послуг, є адекватна цим запитам система управління освітою.

I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗНЗ

На сучасному етапі розвитку освіти відбуваються системні зміни – оновлюється зміст освіти, навчально-виховні й управлінські технології; форми, методи, засоби навчання, виховання, оцінювання знань тощо, тобто відбувається активний інноваційний процес, зумовлений суспільно-політичним станом держави, економічними змінами та загальносвітовими тенденціями.

Сучасна педагогіка активно вивчає проблеми, пов'язані з інноваційною діяльністю закладів освіти. Л.І. Даниленко відзначила, що «інноваційна діяльність ЗНЗ – це багатоаспектне поняття, яке розкривається сукупністю таких понять, як: діяльність з удосконалення чи оновлення освітньої теорії та практики шляхом застосування інновацій; процес суттєвої зміни результатів освітньої діяльності; вид інвестиційної діяльності. Її специфікою є реалізація творчих здібностей педагогів, спрямованих на розробку педагогічних інновацій у вигляді нових навчальних планів і програм, педагогічних технологій, підручників, посібників; впровадження їх у практику роботи школи; отримання відповідних інвестицій, розвиток інноваційної культури.

Оволодіння кожним керівником ЗНЗ засадами педагогічної інноватики надасть йому можливість підвищити не лише результативність власної управлінської діяльності, а й привести заклад освіти до більш якісного функціонування, спрямованого на стабільний розвиток. Процеси оновлення сучасної школи набули значних розмірів. Інноваційні процеси забезпечують конкурентоспроможність закладів освіти.

Управління закладом освіти в умовах конкуренції має специфічні особливості:

- відхід від традиційного шкільного консерватизму та «конвеєрного» підходу в організації діяльності закладу освіти;
- створення власної системи цінностей;

- управління новою системою цінностей для досягнення певних переваг порівняно з іншими закладами освіти.

Процес створення і впровадження інновацій здебільшого залежить від особистості керівника закладу освіти та його готовності до здійснення інноваційної управлінської діяльності. Під інноваційною управлінською діяльністю керівника ЗНЗ розуміють сукупність специфічних управлінських принципів, функцій і технологій, в результаті застосування яких забезпечується постійний розвиток закладу освіти та підвищується його конкурентоспроможність.

Метою інноваційної управлінської діяльності керівника ЗНЗ є визначення перспективних напрямів розвитку закладу освіти, накопичення необхідних ресурсів та його інноваційного потенціалу, розробка й впровадження нового змісту, форм і засобів освітнього процесу, створення умов для розвитку нового педагогічного мислення та забезпечення конкурентоспроможності ЗНЗ. Результатами її здійснення є перехід закладу освіти до якісно нового стану – постійного розвитку; набуття ним статусу інноваційного; здійснення експериментально-дослідницької діяльності системного характеру.

До основних напрямів інноваційної управлінської діяльності керівників сучасні науковці відносять:

1). Здійснення стратегічного управління через визначення найбільш оптимальних шляхів розвитку навчального закладу, здатність до перспективного прогнозування, планування, визначення мети та шляхів їх реалізації керівниками ЗНЗ спричиняють зміну попередньої позиції вчителя щодо його активності в діяльності освітньої установи, співуправлінні та відповідальності; щодо учня, то він набуває досвіду активного учасника освітнього процесу та реалізує право вибору форм освітньої діяльності.

2). Реалізація особистісно-зорієнтованого підходу до управління закладом освіти через створення умов для особистісного та професійного зростання керівника зумовлює відтворення вчителем набутого досвіду в практичній діяльності щодо застосування особистісно-зорієнтованого підходу до навчання; щодо учнів, то вони

отримують можливість навчатись в атмосфері психологічного комфорту, поваги до людини.

3). Варіативність управлінських дій керівника ЗНЗ через наявність професійного ресурсу, що надає можливості обирати оптимальні шляхи досягнення поставленої мети, спонукають учителя до здатності створювати та обирати найбільш оптимальні варіанти педагогічної діяльності.

4). Обізнаність та інформованість керівника ЗНЗ через глибокі знання про специфіку освітньої системи, її зовнішніх і внутрішніх складових у динаміці її розвитку та інформованості щодо стану і змін розвиває в учителя необхідність постійної самоосвіти, професійного вдосконалення, виконання функціональних обов'язків на найвищому рівні, а в учнів – повагу до вчителя, мотивацію до навчальної діяльності.

5). Здатність до постійного професійного розвитку керівника ЗНЗ, набуття ним відповідних наукових знань сприяє розвитку бажання вчителя здійснювати науково-дослідницьку діяльність, брати участь у професійних конкурсах, проектах, а в учнів розвиває почуття солідарності, згуртованості, поваги до колективу, причетності до єдиної, важливої справи.

6). Самомоніторинг та моніторинг результативності будь-якого виду управлінської діяльності керівника ЗНЗ через її аналіз та коригування, і її наслідків також, розвиває почуття відповідальності вчителя, здатності до самоаналізу та самовдосконалення, від чого відбувається вдосконалення його педагогічної діяльності, а учнів спонукає до партнерства в навчально-виховному процесі.

7). Релевантність (від англ. підвищувати, робити значущим) в діяльності керівника ЗНЗ впливає на розуміння вчителем важливості педагогічної праці, необхідність у її вдосконаленні, розвиває мотивацію до інноваційної діяльності, сприяє підвищенню авторитету учителя, а в учнів розвиває бажання брати участь у різновидах науково-дослідницької діяльності та створенні й реалізації творчих проектів.

8). Результативність у діяльності керівника ЗНЗ впливає на розвиток у вчителя почуття відповідальності за справу, яку він робить, досягнення позитивного

результату, що позначається на вдосконаленні освітнього процесу, а в учнів розвиває здоровий раціоналізм та прагматизм щодо участі в освітньому процесі.

Керівник ЗНЗ, підготовлений до управління інноваційною діяльністю характеризується: такими основними особистісними якостями і здібностями, які відповідають людині-творцю, а це: вербальність, емпатійність, комунікативність; організаторські, логічні та евристичні здібності; морально-вольові, світоглядні та естетичні якості; уміннями у застосуванні сучасної аудіо-, відео- та комп'ютерної техніки як характеристики володіння сучасними інформаційними технологіями; уміннями та навичками щодо проведення основних управлінських заходів таких, як: педагогічна рада, засідання методичного об'єднання класних керівників, засідання ради школи, засідання ради учнівського самоврядування, наради при директорові, шкільної науково-практичної конференції як показників розвитку умінь реалізації змісту управління; досвідом роботи у міжнародних та вітчизняних інноваційних проектах; наявністю науково-методичних та наукових розробок; знаннями однієї з іноземних мов як мотивації ефективної управлінської діяльності; навичок вироблення колективного управлінського рішення як показнику володіння сучасними формами і методами управління; чітко сформованою управлінською позицією щодо застосування інновацій як характеристики володіння сучасними науковими підходами і принципами управління.

Керівник ЗНЗ, який здійснює інноваційну діяльність і управляє нею є творчою особистістю, яка характеризується завжди творенням чогось нового на основі перетворення пізнаного: нового результату або оригінальних шляхів і методів його одержання. Новизна і перетворення – дві найістотніші характеристики творчості. Такі керівники є інноваційними менеджерами в освіті, конкурентоспроможними, такими, що відповідають стратегії розвитку системи освіти України у XXI столітті.

Висновки. Таким чином, значну роль у процесі позитивних перетворень належить відіграти безпосередньо керівнику закладу освіти, який, здійснюючи інноваційну управлінську діяльність, має створити оптимальні умови для розвитку ЗНЗ. Основне завдання керівника закладу освіти полягає в тому, щоб забезпечити

його постійний розвиток, реалізація якого можлива за умови здійснення керівником інноваційної управлінської діяльності.

II. ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Впровадження інноваційного підходу до управління загальноосвітнім навчальним закладом є предметом досліджень багатьох наук: менеджменту, економіки, соціології, психології. Дана проблема є складною, суперечливою і потребує особливої уваги. Вивчаючи теорію інновацій в освіті, приходимо до висновку, що кожен заклад працює над власним алгоритмом їх реалізації й адаптації, а основна відмінність між традиційною системою та інноваційною системою управління освіти вчені вбачають у тому, що остання полягає у встановленні та використанні всіма суб'єктами освіти пріоритетів якості: якості умов, якості процесу та якості результатів освіти.

Все це спонукає керівника сільського ЗНЗ до пошуку нових підходів до управління навчально-виховним процесом. Кожен керівник має пам'ятати, що управління інноваційними процесами в освітньому закладі потребує його переведення в якісно новий стан, більш відкритий щодо попереднього, створюючи при цьому відповідні умови для нововведень.

У цих умовах особливого значення набуває управління інноваційними процесами в загальноосвітніх навчальних закладах.

Нові підходи до управління сучасною школою з урахуванням гуманоцентричної парадигми освіти виявляються в:

- створенні відповідної матеріально-технічної бази освітнього закладу;
- умінні створювати інноваційне середовище в освітньому закладі;
- розвитку нових ідей та організаційних структур в управлінні школою;
- створенні оптимальних умов для неперервного підвищення професійної майстерності вчителів.

Виходячи з цих завдань, будується управлінська діяльність адміністрації Ланівської СЗОШ I-III ступенів. Вона спрямована на створення відповідних умов

для постійного впровадження інноваційних технологій в навчально-виховний процес. Одним із пріоритетів в управлінській діяльності є матеріальне забезпечення цього процесу, без якого неможливе створення інноваційного потенціалу школи. Інноваційний потенціал – це здатність створювати, сприймати й реалізовувати нововведення.

Зміцнення матеріальної бази школи – один з пріоритетів інноваційної управлінської діяльності в навчальному закладі.

Вирішуючи складні проблеми навчально-виховного процесу, постійно формуючи потужний позитивний імідж закладу, педколектив школи вийшов на вищий рівень рівноправних, доброзичливих, гуманних стосунків усіх учасників навчально-виховного процесу: батьків, учнів, вчителів.

Завдяки ентузіазму вчителів школи при допомозі учнів та батьків удалося успішно вирішити питання створення відповідної матеріальної бази навчальних кабінетів, в яких поряд з друкованими матеріалами створений значний електронний ресурс дидактичних матеріалів.

У школі функціонує комп'ютерний клас. Загальна кількість становить 10 робочих місць: 1 місце – вчителя, 9 – учнів. В кабінеті проводяться уроки інформатики та комп'ютерна підтримка проведення уроків з інших предметів. Крім того в школі додатково встановлено комп'ютери в навчальних кабінетах. Загальна чисельність компютерів складає 18 одиниць. Всі комп'ютери мають доступ до Інтернету. В загальному на один комп'ютер припадає приблизно 10 учнів.

Без використання ІКТ неможливо забезпечити рівний доступ до якісної освіти для всіх учнів.

На порядку денному дирекції Ланівської СЗОШ I-III ступенів постало питання, як практично втілити цей процес в життя. На педагогічній раді школи заслухали питання «Формування готовності сучасного педагога до впровадження інноваційних технологій у педагогічну практику».

Рішення, яке було прийняте педрадою, зобов'язувало кожного педагога в найкоротші терміни оволодіти навичками в роботі з комп'ютером. Були створені консультаційні групи з числа учителів, які вже опанували комп'ютерні технології.

Затверджено методичні рекомендації щодо навчання вчителів основам інформаційно-комунікаційних технологій, та програму постійно діючого семінару «Формування інформаційно-комунікативної культури вчителів», які спрямовані на формування в учителів практичних вмінь та навичок роботи з комп'ютером.

Наступним кроком було навчання учителів користуватись Інтернетом та вміння використовувати Інтернет-джерела для своєї практичної роботи. На перших порах зупинились на Всеукраїнських порталах «Методпортал» та «Гіпермаркет знань». Перший не тільки дає доступ до використання різних матеріалів в навчально-виховному процесі, але й дозволяє педагогічним працівникам поділитись своїм досвідом, розмістивши на ньому свої матеріали, в першу чергу педпрацівників, які підлягають атестації.

Використання цих та інших Інтернет-джерел наштовхнуло учителів школи на створення електронної версії уроків з використанням мультимедійних засобів навчання. Такі уроки включають не просто власноруч написаний план уроку, вони включають гіперпосилання на теми, події факти і т.д., які учні могли призабути, або з якими ще не знайомі. Клікнувши мишкою на відповідне гіперпосилання, учень переноситься до іншого параграфу електронного підручника знань. Більше того, розробка таких уроків вчителями школи дає необмежені можливості до роботи з обдарованими учнями, які можуть не тільки скористатись матеріалами учителя, але й самі активно долучитись до його творення.

Одним із шляхів активного впровадження новітніх ІКТ є розробка учителями проектів за програмою «Інтел. Навчання для майбутнього». Майже всі вчителі школи пройшли це навчання.

Найважливішим етапом вчителів школи стала робота над створенням електронної версії дидактичних матеріалів з навчальних предметів, розробок виховних заходів та електронних версій навчальних програм, виховних планів. Модне слово «Портфоліо» стало звичним для учителів школи. Воно постійно поповнюється новими сучасними матеріалами. Як видно зі сказаного вище, впровадження інноваційних технологій в н.в. процес вимагає наполегливої самоосвітньої роботи вчителя над вирішенням своєї методичної проблеми.

Результативність інновацій в управлінні загальноосвітнім закладом.

Впродовж останніх років школа виходила призером II та III етапів Всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін та займала призові місця в рейтингу серед шкіл району. Нижче наводяться тільки окремі показники результативності навчально-виховного процесу.

Успішність учнів по школі за період з 2009 по 2016 рік

Навчальний рік	Кількість учнів в школі	Навчаються на високому рівні	%	Навчаються на достатньому рівні	%	Разом
2009-2010	177	23	12,9	50	28,5	41,4
2010-2011	179	21	11,9	82	34,2	46,1
2011-2012	181	25	13,9	65	31	43,9
2012-2013	176	26	15	60	34,2	49,2
2013-2014	185	30	16	63	34,1	50,1
2014 – 2015	182	29	15,9	61	33,5	49,4
2015-2016	180	33	18,3	62	34,4	52,7

Дальше навчання випускників 11 класів Ланівської СЗОШ I-III ступенів 2009-2015 рр.

Рік закінчення	Клас	Всього випускників	На в ч а ю т ь с я			
			ВНЗ I-II рівня акредитації	ВНЗ III-IV	% I-IV рівнів акредитації	ПТУ

2009	11	15	5	3	53	7
2010	11	13	4	5	69	5
2011	11	17	7	3	59	7
2012	11	16	6	6	75	4
2013	11	21	11	3	66,6	7
2014	11	14	5	5	71	4
2015	11	16	3	8	69	5

Інноваційний підхід до управління позакласною виховною роботою. Проектні технології.

Управління – важливий компонент в системі виховної діяльності навчального закладу, покликане створити умови для успішного формування всебічного розвитку особистості школяра, забезпечити її позитивну спрямованість на основі власної активності.

Реалізація даних напрямків роботи та їх складових можлива тільки через спеціальні громадянські знання, уміння і навички. Оволодіти такими знаннями, розвинути у молоді необхідні уміння та навички допомагає система громадянської освіти та виховання в школі. Саме тому однією з форм навчання громадянській активності є соціальні проекти, що передбачають набуття досвіду соціальної активності, громадської діяльності на доступному для дітей рівні.

В ЛанівськійСЗОШ I-III ступенів склався вже певний досвід роботи учнів в соціальних проектах, які дають можливість педколективу школи успішно реалізувати різні напрямки виховної роботи. Учні залучаються до прийняття рішень, і виконувати роботу над проектом. Це дає їм впевненість у собі, тому що це можливість для кожного працювати на своєму особистому рівні. Застосування методу проектів – це засіб розвитку критичного мислення і творчих здібностей дитини. Його переваги дають можливість формувати у дітей та підлітків вміння працювати в команді, а значить набувати навичок соціальної взаємодії. Крім того,

працюючи над впровадженням у виховний процес регіонального компоненту, учні школи беруть участь у проектах, які відображають розвиток територіальної громади. Школа покликана відображати хід її історичного розвитку.

Протягом останніх десяти років в школі були реалізовані десятки проектів серед них: «За чистоту довкілля в с. Ланівка», «Голодомор – 33», «Калинові обереги», , «Ланівка – село історичне», «Видатні особистості Стрийщини», «Історія моєї школи»,», «Людські долі повертають на круги свої» та інші. Учні не тільки здійснюють опис подій та фактів, але й створюють в рамках даних проектів відеопрезентації.

Інновації в управлінні загальноосвітнім закладом I-III ступенів в с. Ланівка забезпечують:

- високу поінформованість про потенційно можливі нововведення, про можливості розвитку установи;
- повноту вивчення актуальних проблем. Оскільки проблеми визначають розвиток закладу, здійснюється їх аналіз, спираючись на сьогоденне становище закладу, й дається прогноз на майбутнє;
- раціональність вибору загальної та окремих цілей, інтерактивність цілей;
- реальність планів – забезпеченість ресурсами (матеріальними, фінансовими, кадровими, часу тощо), збалансованість, розподіл функцій, обов'язків, надання прав відповідно до мети розвитку;
- зацікавленість всіх учасників навчально-виховного процесу, удосконалення діяльності, підвищення професіоналізму педагогів, тобто мотивація усіх виконавців програми розвитку закладу освіти;
- можливість здійснювати аналіз, контроль та корекцію впровадження інновацій, реалізації програми розвитку навчального закладу.

Таким чином управління навчальним закладом – це цілеспрямована, активна взаємодія керівника з іншими учасниками освітнього процесу з метою забезпечення координації зусиль щодо оптимального функціонування установи та переведення її на більш якісний рівень.

III. ОПРАЦЮВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ХІМІЇ

Видатний психолог ХХ століття Л.С.Виготський наочно охарактеризував ситуацію різних способів навчання, запитавши: "Що важливіше – нагодувати з ложки дитину чи навчити її їсти?". Щоб навчити дитину мислити, треба навчити її діяти, причому діяти з навчальним матеріалом свідомо. Дослідження останніх десятиріч переконливо свідчать, що діалогічна форма спілкування вчителя з учнями між собою в умовах колективної пошукової діяльності дає можливість розвивати не тільки мислення дитини, а й навчити її спілкуватися, оволодіти способами співпраці в процесі розв'язання навчальних завдань.

Потреби життя, шкільна практика дають нове розуміння навчання. Згідно із Законом України "Про освіту", Державною національною доктриною розвитку освіти України в ХХІ столітті, Концепцією загальної середньої освіти ми маємо здійснити кардинальний перехід від традиційного інформаційно-пояснювального навчання, зорієнтованого на передачу готових знань, до особистісно-розвиваючого, спрямованого не тільки на засвоєння знань, а й на способи навчальної діяльності, розвиток творчої особистості учнів.

Хімія та біологія як предмети природничого циклу мають на меті формувати цілісний світогляд, екологічний спосіб мислення, здоровий спосіб життя. Тому дуже важливо розглядати шкільні біологію та хімію як компоненти у загальній системі освіти та забезпечувати на уроках цих предметів реалізацію цілей загальної середньої освіти.

Зодчий будує храми та палаци. Композитор пише музичні твори, художник – картини... А вчитель, якщо він не «урокодатель», а творець, створює урок як твір педагогічної майстерності, створює його для дітей й разом із дітьми.

Основним завданням нині є модернізація освіти. Здатність сприймати зміни і творити їх – це найважливіша характеристика способу життя людини у ХХІ столітті. Освіта має набути інноваційного характеру, тобто постійно змінюватися, доповнюватися, удосконалюючи вміння і навички. Адже знання, які здобуває учень, мають велике значення, і це не єдиний критерій. Поряд із цим існує потреба

розвитку здатності учня до самостійного засвоєння знань: навчати вчитися, формувати уміння так чи інакше здобуті знання застосовувати у практичній діяльності. Сприяє досягненню поставлених завдань зміна стосунків між вчителем та учнем.

Кожний учитель вважає свій предмет найважливішим і вимагає ґрунтовної підготовки від учнів. Тепер ми оцінюємо учнів за результатами опанування ними конкретної теми. Якщо врахувати кількість тем з усіх предметів, скільки учню доводиться скласти тематичних оцінювань за навчальний рік? Диктанти, перекази, письмові контрольні роботи, усні заліки, міні- іспити, тестування – усі ці форми перевірки вчителі використовують для тематичного оцінювання. І це правильно, не треба від них відмовлятися. Як зацікавити учня, запалити в ньому вогник творчості, бажання отримувати задоволення від підсумкового оцінювання, а не змушувати його «просидіти» цей урок або взагалі не з'явитися на нього? Я вважаю, що під час проведення тематичного оцінювання, особливо коли тема містить великий обсяг теоретичного матеріалу, потрібно використовувати елементи гри, змінювати форми роботи, щоб дати можливість кожному учню виявити себе, показати свої здібності та вміння.

Контроль результатів засвоєння знань, умінь та навичок учнів є важливою дидактичною ланкою навчального процесу. Він виконує різні функції, насамперед – навчальну, виховну й розвивальну.

На своїх уроках я активно застосовую на уроках обговорення, дискусії, роздуми, які дають учням можливість обмінюватися ідеями, враженнями, активізують розумову діяльність, навчають умінню висловлювати власні ідеї та думки, а також почути міркування однокласників, це елементи кооперативного навчання-робота в парах, ротаційні трійки, карусель, “Один-удвох-усі разом”.

Особливо ефективними є методи взаємодіючого навчання (фронтальне навчання): “мозковий штурм - форма колективної роботи, яка характеризується спільною спрямованістю мислення і має на меті розробку ідей та підходів до розв'язання певної проблеми, але не їх оцінку. Застосовую групові методи навчання, взаємонавчання (“консультаційні центри”), рольові ігри, дослідні проекти,

навчальні екскурсії, інтегровані уроки та інші.

Для підтримання пізнавального інтересу учнів я використовую нестандартні уроки або їх елементи: наприклад, урок-аукціон, брейн-ринг.

Найбільш об'єктивно можна перевірити рівень знань, умінь та навичок учнів за допомогою системи уроків тематичного оцінювання. Ці уроки найскладніші, бо вимагають синтезу роботи як учителя, так і учнів. Завдання до тематичної атестації складаю різнорівневі по запитанням, які відпрацьовували протягом всієї теми/ Використовую нетрадиційні методи проведення тематичного оцінювання знань учнів “Банк знань”, “Урок- екзамен”, “Один за всіх й всі за одного”.

До різноманітних навчальних умінь, якими має оволодіти учень, належать і уміння перевіряти та оцінювати результати навчання. Тобто йдеться про формування в учнів об'єктивного самооцінювання навчальних досягнень. Увага акцентується на груповій навчальній діяльності учнів. Працюючи в малій групі, учні мають змогу порівнювати особисті досягнення з досягненнями однокласників, брати участь у оцінюванні їхніх і своїх результатів. Методика групової роботи у процесі перевірки та оцінювання знань уможливорює проведення усного опитування всіх присутніх на занятті учнів, чого не вдається зробити під час фронтального опитування. Навчання у складі малих груп відбувається під опосередкованим керівництвом учителя та за безпосередньої участі лідера групи. Це суттєво індивідуалізує процедуру контролю, виставлена консультантом оцінка підкріплюється самооцінюванням учня.

Перед проведенням контрольної роботи або замість тематичної атестації доцільно проводити взаємоконтроль знань учнів. Працюють в групах по 3 учня, після взаємооцінювання кожна група здає відомість вчителю, пропонується елемент гри. Представник групи витягує табличку. Табличка “Довір’я” - вчитель виставляє оцінки групи як поточні, “Демократія” – група пропонує учня, який буде захищати свою оцінку. Якщо він не підтвердить свої знання, то знижається оцінка всім членам групи на відповідну кількість балів, на яку зніжена оцінка представнику групи. При отриманні таблички “Демократія” опитування учнів здійснюється за бажанням вчителя і відповідно корегуються оцінки. Можливе проведення тематичної атестації

у вигляді іспиту. Вчитель готує собі помічників ,які будуть допомагати вчителю опитувати учнів з певних питань та виставляти оцінки, що дозволяє провести щільне опитування учнів.

Які прийоми і методи я використовую для розвитку логічного мислення учнів? Дуже до вподоби мені такі методи навчання, коли учні разом працюють у пошуку істини, допомагаючи один одному.

Процес мислення неможливий без вміння аналізувати. Ось такі завдання вчать дітей проводити аналіз:

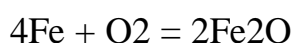
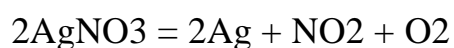
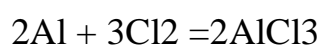
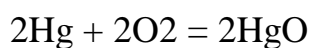
За якими ознаками об'єднано ці речовини:

- а) вода, спирт, бензин,
- б) залізо, кварц, олія,
- в) кисень, вода, вуглекислий газ,
- г) сіль, цукор, фурацилін.

Це завдання допоможе сформулювати висновок про фізичні властивості речовин.

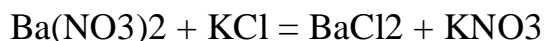
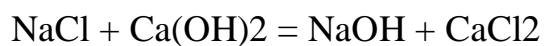
«Знайди помилку»

Такі завдання можна дати як всім учням, так і групам учнів. В завданнях є помилки, які явні, є такі, що малопомітні, дивлячись, на чому сконцентрують свою увагу учні. Наприклад, в 7 класі після вивчення закону збереження маси речовин та хімічних рівнянь даю завдання, в якому помилками є невірно розставлені коефіцієнти. На цьому учні одразу й зосереджують свою увагу. Але крім цього в завданні є помилкові формули, складені не у відповідності до валентності. Помічають ці помилки учні, що мають ґрунтовніші знання.

Аналогічне завдання отримують учні і у 8-му класі, але там добавляються

помилки на хімічні властивості речовин, можливість реакцій. До останніх належать, наприклад, ось такі записи:

Ускладнюється завдання невірно виведеними формулами.

Користуючись сходами активного пізнання, намагаюсь, щоб на кожному уроці діти задавали запитання. Чому? Я вважаю, що легше відповісти на запитання, ніж сформулювати правильне запитання. Тому на уроках запроваджую форму “запитання - відповідь” (Наприклад, в 7 класі можна просто розповісти про суміші та способи їх розділення, а тоді на закріплення спитати, як розділити ті чи інші суміші. А можна піти іншим шляхом. Після пригадування матеріалу природознавства про речовини дати групам дітей завдання визначити, що спільне і відмінне між молоком, водою і чаєм. Причому поставити завдання виявити кілька спільних і відмінних ознак та записати результати на листках. В ході обговорення відповідей вивчаємо та поглиблюємо поняття сумішей і на прикладі молока відмічаємо, що деякі суміші можуть з часом розділятися. Друге завдання групам: запропонувати способи розділення суміші тирси, залізних ошурок, солі та піску. Після заслуховування думок дітей демонструємо і називаємо способи розділення сумішей.) Це одна із форм інтерактивного навчання. Дуже цікавою формою роботи є “інформаційно-пізнавальна” суперечність. Характерна особливість полягає в тому, що її елементами є істинні, але, на перший погляд суперечливі судження.

Як писав відомий психолог С. Л. Рубінштейн: “Важливо, щоб людина, зіткнувшись із суперечливими фактами, що породжують запитання, здивувалася, “емоційно” загорілася цим питанням, щоб незрозуміле викликало в неї емоцію здивування...”.

У розвитку логічного мислення учнів ефективною є побудова гіпотез. Для здійснення гіпотетичного мислення необхідні розумова активність, самостійність думки, потяг до інтелектуального напруження. Форма роботи при побудові гіпотез дає добрі результати при вивченні теми: “Основи генетики” в 11 класі. При

глибшому вивченні інтронів та екзотів, структурних і регуляторних генів учні висувують гіпотези щодо керування цими генами, а також про перспективи в галузі медицини. Особливо оригінальні гіпотези висувують учні при глибшому вивченні хромосомної теорії спадковості, генетичних карт хромосом, проблеми клонування.

Для розвитку логічного мислення в учнів користуються таким прийомом роботи, як “матрьошка”. Суть її полягає в тому, щоб скласти з простого складне або розібрати складне до простішого.

Завжди бачу в учнях особистості, шаную їхні думки, почуття, право на свободу вибору, визначаю їхню неповторність, право на співтворчість.

Кажуть, що всі діти талановиті. І це щира правда. Все залежить від вчасно виявленого таланту і від його розвитку. Просто комусь таланить на людей, які помічають дитячий талант, розвивають його, а комусь – ні. Для того щоб розвивати талант, потрібно створити умови, щоб іскра в душі дитини могла розгорітися. Це залежить від батьків і вчителів.

Тема педагогічних інновацій надзвичайно актуальна і об’єктивно обумовлена. Світ ідей змінюється швидше, ніж покоління людей. Завдання освітян – створити атмосферу суспільного прийняття інновацій. Національна доктрина розвитку освіти України передбачає поступовий перехід від репродуктивної, авторитарної освіти до освіти інноваційного, гуманістичного типу.

Уже минув той час, коли експериментували в усіх напрямках, копіювали чужі технології та запроваджували їх без наукової експертизи й апробації. Зараз будь яка інновація стала сприйматися стримано. Ми починаємо не тільки зважувати нові ідеї та концепції, а й аналізувати, систематизувати їх, співвідносити із власним педагогічним досвідом.

ВИСНОВКИ

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій. Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, їм властиві чітка мотивація інноваційної діяльності та викристалізована інноваційна позиція, здатність не лише включатися в інноваційні процеси, але й бути їх ініціатором.

Завдяки старанням педагогів-новаторів нових орбіт сягало мистецтво навчання і виховання, їм належать різноманітні відкриття. На новаторську педагогічну практику зорієнтовано і немало представників науки, які свої авторські програми реалізують у закладах освіти не як експериментатори, а як учителі й вихователі. У новаторській педагогіці багатогранно втілена творча сутність навчально-виховного процесу. Якщо наукова педагогіка розвиває загальні закономірності і теоретичні проблеми виховання, то новаторська творить ефективні педагогічні технології.

Різнманітність та велика кількість сучасних інноваційних педагогічних технологій вимагає від учителя пильної уваги та відповідної підготовки до їх вибору та впровадження в навчально-виховний процес.

Інноваційна діяльність передбачає у вчителя найвищого ступеня педагогічної творчості, оскільки суть такої діяльності передбачає оновлення педагогічного процесу, внесення прогресивного традиційну систему навчання й виховання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Інноваційні технології навчання української мови та літератури / Укладач О. І. Когут. – Тернопіль: Астон, 2005. – 204 с.
3. Пехота О. М. Освітні технології: навчально-методичний посібник / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. – К. : А.С.К., 2003. – 255 с.
4. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах: Монографія / Л. І. Даниленко. – К. : Міленіум, 2004. – 258 с.
5. Погрібна Н. Управляти школою по-новому / Нелля Погрібна. – К. : Шк. світ, 2009. – 112 с.
6. Інноваційні технології навчання та виховання: навч. посіб. / О. М. Коберник, О. В. Бялик. – Умань, 2010. – 209 с.

Батьківські збори в Ланівській СЗОШ І – III ст.

Тематична загальношкільна лінійка

Засідання творчої групи вчителів хімії

Загальношкільне свято

Відкритий урок у 3 класі

Виховний захід

Виховний захід

Відкрита виховна година у 8 класі